

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (megtiszttétel; kinevezések és előléptetések; országgyűlési követek; Nógrád és Hont megyei tisztújítás; budapesti napló; új kölesön; Károly f. h. két fia Budapesten, magyar játékszini előadások, új játékszini-igazgató, 's a' t., kolozsvári angol-magyar intézet; agarász-társaság; bécsi löverseny; mosonyi 's vasyári gyermekpróbatét; 's a' t.) Amerika (a' peruiak győzelme a' chilliek felett; 's a' t.) Portugália, Spanyolország (Cabrera csapatának dulongái; Van Halen hadi törvényszék elibe idéztetik; vádak Espartero ellen; 's a' t.) Anglia (Melbourne nyilatkozata a' porta és Mehemed Ali közti villongás ügyében; 's a' t.) Franciaország (ministerség még eddig nem alakult; 's a' t.) Olaszország a' romai szentszék válasza a' vegyes házasságok ügyében a' porosz udvarhoz (vége.) Törökország.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. f. e. május 31-ki határozatában Minarelli kapitányt István es. kir. főherceg gyalog ezredéből, Nádorunk ő es. kir. főlgsege legidősb fiának nevelése körül szerzett érdemei tekintetéből az ausztriai es. Leopold rend kiskeresztényé 's f. év apr. 16-iki rendeletében Lázár Imre erd. kir. udvari kancelláriai fogalmazót ugyanott számfőlötti titoknokká nevezni méltóztatott, Erdődy István grófot es. kamarássá; Zdenesay Eduárd körös megyei bírót a' horvát, tót- és dalmátországi ítélő-tábla tiszt. bírójává; Ortmayr Károly helyettesített hámorügyelőt a' eskülovai megürlt hámorügyelőségre; Zeilinger Szigfríd saskai hutamestert moldvai megürlt k. hutamesterré, helyette Conrad Lajos moldvai próbáló kinevezni; Czinege Ferencz kir. ügyigazgatósi ügyésznek 's Daruvár helység egyik adományosának eddigi neve, Daruvár "vezetéknevre változtatását, "daruvári" előnévvel; végre Pest szab. kir. városban egy ideigleni, a' budai kocsiposta-főkiadó hivatalhoz tartozó fiókkocsipostahivatal-felállítást, egy főkocsipostatiszt, egy járulnok 's egy hivatalszolga-alkalmazással megengedni méltóztatott.

A' m. kir. udv. kamra Gábor István ruskopolinai vám- 's 30adi jegyosztót hasonló minőségben Lühiba helyzé, Frankovszky János leordinai vám- 's 30ad hivatali ügyelőt ruskopolinai vám- 's 30ad hivatali jegyosztóvá; és Schubert oláhláposi irnokot nagybányai tisztartósági ideigl. ispánná alkalmazá. —

A' magyar „Borismertető Egyesület" június 7-én délutáni 5 órakor a' nemzeti casinóban közgyűlést tart, melyre az egyesület t. cz. tagjai ezennel meghívotnak.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÖVETEK: Csongrád-megye részről: Klauzál Gábor és Kárász István vál. május 2-ki közgyűlésen felkiáltással az épen akkor széket foglalt újon fősipáni helytartó Károlyi György gróf ur elnöksége alatt; Mosonyéru: Sötér Ferencz főjegyző 's Zichy Hermann gr.; az esztergami főkapitánéru: Rudnyánszky Samuel b. és Gosztonyi János kan.; az egri főkapitánéru: Frimm János és Roskoványi Agoston kan.; Arad-megyeéru: Fascho József és Bohus János bírák, Kassaéru: Haske Sándor és Demeczky Lajos; Esztergom sz. k. városéru: Pinke Ist. város főkapitánya; Sz. Fejérvár városéru: Hááder Pál polgármester és Bauer György tanácsnok; Hontéru: Luka Sándor első alispán és Sembery Imre f. sz. bíró.

A' hontmegyei követválasztás és tisztujtó-szék, mely május 6-ik, 7-ik és 8-ik napjain emélt. székhelyi Majláth György országbírája s mélyen tisztelt fősipán ur elnöksége alatt tartatott, következő eredményü: Mintán volt első alispán 's kir. tan. Tersztyánszky Sándor ur legközelebb a' kir. tábla közbirójává neveztetett, volt másodalispán kir. kamrás Nyáry Antal b. ur pedig hivataláról végkép lemondott, volt f. sz. bíró luka-nényei Luka Sándor első, 's volt főjegyző balogi Baloghy Imre másodalispánoknak közakarattal megválasztattak. A' többi új tisztikar így következik: 1. főjegyző Bakay Ferdinand, 2. dik főjegyző: Boronkay Lajos; első aljegyző: Gyurky Medard, 2. dik Ebeczky Emil; levéltárnok 's lajstromzó Bakay László. Hadidó fő szedő: Kubinyi Vilmos, házi: Gyurky Sándor. Főügyész: Vajda Its; 1. al: Pongrácz Gyula, 2. al: Gyurky Edu.; főbiztos: Laszkary Lajos; számvevő: Nagy Antal. Ügyvédség elnöke f. sz. bírói ezimel: Ebeczky Pál; főorvosok: Stéger János és Horváth József. Bálti járási f. sz. bíró: Majláth Lajos; alsz. bírák: Sántha Agoston f. sz. bírói ezimel, és Okolicsányi Antal; tiszt. alsz. bíró Boronkay Ignác; al adószedő Czece Elek; rendes esküdtek: Keviczky Ferencz, Sztruhár Elek 's Petyko József; albiztos: Szabó József; kerületi főorvos: Berko József. Sembeczi járási f. sz. bíró Sembery Imre; al: Sembery Boldzsár és Szentkirályi László; al adószedő Zaffiry István; rendes esküdtek: Lukács Lajos, Mátyus Adolf és Thuránszky Rudolf; albiztos: Horváth József; sebész: Szeidenschwarz József. Ipolyi járási f. sz. bíró: Mártenffy Dénes, al: Stummer Ferencz főbírói ezimel és Ullmann Bernát; al adószedő: Géczy Lajos; rendes esküdtek: Kasza Agoston, Pongrácz Lajos és Stummer József; albiztos Pruszkay Dénes; sebész: Horváth Antal. Bozói járási f. sz. bíró: Vladár László, al: Lábodny Gábor és Laszkary Miklós; al adószedő: Pruszkay József; rendes esküdtek: Graza János, Gyura Lajos, és Majzik Sándor; albiztos: Gyurky Lajos; sebész: Hönigh Ignác; várnagy: Kabzan László; földmérő: Parsiczky József. — Országgyűlési követeknek első alispán luka-nényei Luka Sándor ur köz felkiáltással, és f. sz. bíró felsőszüdi Sembery Imre ur 741 szavazattal választott k meg.

Nógrád, május 8-ikán tartott tisztujtó-székén, négy óra alatt tisztikarát ekként választá meg: 1. al-ispán: ifj. Huszár József; 2. dik Sréter János; 1. al-főjegyző: Pongrácz Antal; 2. dik főjegyző: Desseffy Otto; 1. al-főjegyző: Frideczky Lajos; 2. dik ifj. Veres Pál; hadi főadószedő Szerémy Antal; házi Demók János al-adószedő; Dubraviczky Zsigmond, Bene Károly, Harmos Lajos és Siráky Benjamin; főbiztos Kubinyi Agoston. Biztosak Okolicsányi Józ., Ambrózy Gábor, Szabó Lajos és Szecsődy Ján., számvevő Beke Gábor; uti főigazgató Vattay László; főügyészek Farkas Károly és Plachy Zsigmond; alügyész Sooky Andor; levéltárnok: Nagy Fer.; csendbiztosak: Bornemisza István sz. bírói ezimel 's Bakó Imre; selyem-bogarász: Nagy József; főorvosok: 1. al Baintner Ferencz; 2. dik Pongrácz Mih.; várnagy: Krúdy János. Szécsényi járásban főbíró Fráter Pál; albirák Jankovics László főbírói ranggal, és Básthy Miklós; tiszt. sz. bíró: Horváth Ist-

ván; esküdtek: Benyovszky Mórész 's Mátyásy István. Losonezi járási főbíró: Repeczky Ferencz; albirák: Okolicsányi Miksa 's Ebeczky Ferencz; esküdtek: Piry János és Szakál Antal. Kékői járásb. f. sz. bíró: Horváth Elek; albirák: Szécsényi Miklós és Veres István; esküdtek: Somoskőy János és Plachy Ferencz. Füleki járási főbíró: Károlyi János; albirák: Gellén József és Szontagh Ferencz; esküdtek: Baross Péter és Vattay Aloiz. A' nemzeti „Agarász társaság" minden tagjai Wenckheim László b. elnök által a' kisgyűlés intézkedése következtében ezennel a' f. e. június 2-án délelőtti 11 órakor Pesten kecskeméti utcában, 532-ik szám alatti Wenckheim gr. házában a' küldöttség által bemutatandó alapszabályok vitatása és megálapítása czéljából tartandó közgyűlésen megjelenni kéretnek. Pesten maj. 2-ikán 1839.

Budapesti napló. Ő es. 's ap. kir. f. e. f. sz. bírósága eszközök biztosítása végett az 1820 's 1821-iki statusadóssági tőkék visszafizetésére 30 millió p. g. forintnyi kölesönfölvételre méltóztatott meghatalmazni a' pénzügyi kormányosztályt, mellynek visszafizetése 40 év alatt menend véghez. — Károly es. f. h. fia Albrecht és Károly-Ferdinand f. hó 4-ikén est 8 órakor „Nádor" gőzösen látogatásra érkezének fens. Nádorunk ő es. kir. f. sz. bírósághoz Budára 's két testvér fővárosunk megtekintése után f. hó 5-ikén reggel ismét elutaztak. A' „Nádor" gőzösen velük jött utasok nem győzik eléggé magasztalni a' fiatal f. h. g. sz. bírósága nyájasságát. F. hó 6-ikán regg. 5 óra után a' Nádorné ő es. kir. f. sz. bírósága Hermine f. h. g. sz. bírósága kíséretében Bécsbe utazott. — F. hó 5-ikén reggeli 7 órakor Oesterreicher pesti nkereskedő gubacsos 's repczével terhelt nagy hajója a' magosra nőtt folyam hullámai által hajóhidunkhoz sodortatott. E' veszélyes helyzetből csak több hidhajó kivétele által lehetett ismét lengővé tenni a' terhelt hajót. Délután 3 órakor már ismét megnyílt hidunk a' folytonos közlekedésnek. A' terhes hajó 11 ezer p. g. forintig való biztosítva Malvioux C. J. nkereskedőháznál, és semmi kárt nem szenvedé; a' hidfölbontás költségét a' biztosító ház fizeté. — Nemzeti színpadunkon f. hó 4-ikén „Peleskei notárius" adatek; 5-ikén „En voltam" vigj. 1 felv., e' napon Ole Bull, az Európa szerte híres hegedű-művész, a' norvég Paganini, ada hangversenyt nemzeti színházunkban, mellyet István f. h. 's Albrecht és Károly-Ferdinand vendég f. h. g. sz. bírósága is fényes megjelentükkel díszesítének, szíves eljenkiáltozásokkal fogadva. 6-ikán először jöve színpadunkra: „Falusi egyszerűség" vigj. 4 felv., írta Toepfer Károly, fordítá Nagy Ignác a' magyar tudós társaság költségén; e' darabot élénk tetszéssel fogadák a' közönség; 7-ikén „Donna Diana" vigj.; 8-ikán „Agg színész és leánya" vigj., mellyben vendégszerepeiről visszajött után először lépe föl ismét a' kedvelt Megyery. 9-ikén „Kalapos és harisnyatakács" bohózat; 10-ikén „Harmincz év egy játékos életéből" színjáték 3 felv.; nemzeti színészetünk ügye igen vidorul halad előre, mert most egymás után hat napig folyvást vigjátékokat láttunk. A' játékszini részvényes társaság f. hó 5-ikén tartott közgyűlésében Nyáry Pál lemondott a' színház-igazgatásról, 's helyébe Ilkey Sándor bíró választaték igazgatóul. Lendvayné Kolozsvárott azon nagy sikerrel 's osztatlan tetszéssel adja vendégszerepeit, melly őt pesti színpadunkon is minden fölleptekor kíséri. Gaal és Jósika „Ecsedi nympa" ezimű 5 felv. vigjátékjokat már átadák a' szini választmányoknak; Lendvayné visszaérkezte után tüstint színpadra kerülend e' m. Széligeti „Romilda" ezimű 3 felv. új drámáját is elkészítette. E' két darab, hir szerint, Nagy Ignác „Színműtár" ezimű gyűjteményében látand világot, mellynek 11-ik füzeté f. hó 23-ikán fog megjelenni, tartalma „Peleskei notárius", Gaaltól; a' 11-ik füzet még e' hónapban kerülend sajtó alá 's Kuthy Lajos „Fehér és fekete" ezimű 4 felv. eredeti drámáját foglalandja magában, miből világosan láthatni, hogy a' kiadó lehetőségig törekszik eredetivé tenni gyűjteményét. —

Kolozsvárott a' casinóban köv. felszólítás van aláírás végett kitéve: „Angol-magyar intézet." A' gyapjú 's egyéb (p. o. fagygyu, viasz, méz, len, kender, 's t.) természetű memmel könnyebb 's nyereséges eladása megállapítására. Ezen új 's nagy fontosságú intézet czélja a' magy. természetűek 's különösen a' gyapjúnak memmel nyereséges eladása. Tudva van, hogy a' magyar természetű eddig csak igen csekély hasznát vette sok fáradságba 's költségbe került természetűeknek 's különösen eddig majd egyetlenegy pénzforrásának a' gyapjúnak, 's hogy a' haszon legnagyobb részén mások osztakoztak. Ez intézet azt eszközözend, hogy a' gyapjú forrásról forrásra menjen legbiztosb úton, a' természetű az egész hasznát magáéva tegye, 's gazdasága élénkebb folytatására indítatván, magának jobb létre út nyisson: felszólittatik tehát mindaz, ki fáradsága teljes gyümölcsét maga kívánja élvezni, hogy a' szóban levő intézet megállapításához, 's ez által a' nemzet szerencsés léte minél sikeresebb eszközöskéhez járulni méltóztatassék. Az intézetkeletkezés rövid története imez: Őt nagy tekintetű 's gazdag angol-ház a' Magyarhon gazdag természetű forrásnak méltó tekintetbe vétele által indítatva, azon szerencsés körülménynek, melly az ausztriai örökös tartományokat Angliával közelebb kereskedési viszonyba hozá, jölvé hasznát valóítani kívánó szándékból, kész egyesületbe lépni, 's magát in solidum kötelezni arra, hogy a' magyar gyapjú 's egyéb London piacán kelendő természetűek közgyűviselését (general-agentiaját) magára vállalja. Ha e' fontos ajánlása a' magyar nemességnél kedvet talál 's illő részvétellel

fogadtatik, ajánlja hív és pontos szolgálatát nemzetünk kívánságának teljesítésére. Egyebiránt az intézet mennél teljesb biztosságu megalapítására, terve rövid vázlatát következő pontokban közli: 1) A magyar nemesség, különösen a gyapjútermesztők, társaságba lépnek, melynek czélja a gyapjúkereskedés tökéletesítése 's e' végett gyapjukaikat Pestre szállítják egy ideigleni intézetbe addig, míg idővel egy alkalmas épület szükséges raktárakkal, hivatalokkal 's t. b. lesz ellátva. 2) Minden, az intézetbe vett gyapju osztályozása (sortirozása), megtisztítása 's elkészítése helyben történik, magának a társaságnak tisztviselőji közvetlen felügyelése alatt. 3) Azok, kik nevek aláírásával ez intézet tagjaivá lettek, keblökből egy biztosságot (committe-et) 's egy elnököt választanak főgazdái hatalommal, ki azonban a biztosság ellenőrsége alá lesz vetve. 4) E' biztosságtól, mely az egész nemzeti intézet képviselője, jó minden, az intézetet tárgyazó, rendelkezés. E' biztosság veszi által az egyes természetűtől a gyapjút, 's egyéb természetűt, 's ez számol azokról mind előleg mind bevezetőleg. 5) A magyar biztosságnak joga van egy biztos, dologismerő férfit választani, ki mint a magyar egyesület ügyviselője Londonban lakik, 's kinek ellenőrködése alatt történik minden árszabás és eladás. 6) A magyar biztosságnak joga van meghatározni az eladás idejét, valamint azon árt is, mellyen alul egyik vagy másik gyapju, egyik vagy másik természetű el nem adathatik, 's általában a londoni egyesület semmit nem tehet a magyar biztosság világos meg egyezése 's elhatározása nélkül. 7) Az angol társaság köteles maga részéről egy a gyapjuismerés 's kereskedésben jártas, férfit Pestre szállítani, ki itt mint képviselő vagy agens mind a két rész érdekeire 's az intézet minden dolgaira felügyel, egyebiránt azonban a biztosságnak ellenőrsége alatt lesz. 8) A nagy biztosság a Pesten lakó angol ügyviselővel egyezőleg minden az intézetbe szállított gyapju becsárát, tekintetbe vévén a gyapju londoni piaci árát is, meghatározzák, 's arról a tulajdonosnak bizonyosságlevelet adnak. 9) Minden, ki kívánja, ezen becsár felét (50 pCentet) az intézetből azonnal felveheti, a gyapju eladási árának többi részét pedig akkor, ha az el lesz adva. Ha ki azonban még több előpénzt is kívánja, kész az angol társaság a gyapjunak Londonba érkezte után még az egész becsár 1/4 részét is 's így öszvesen 3/4 részt 5 pCentre előre adni. 10) A londoni piacra nem alkalmas gyapjuról Bécsben, vagy másutt tétetnek rendelkezések, 's ennek is memmel sikeresb kezelését a londoni egyesület magára vállalja. 11) Az angol egyesület igéri, hogy a gondjai alá vett gyapju 's egyéb m. természetűt minél nyereségesb eladására semminemű alkalmat nem mulasztand el, 's arra sok nemű öszszeköttetéseit, viszonyait 's befolyását teljes buzgalommal használandja. Igéri továbbá, hogy az intézet mennél sikeresb 's jóltevőbb megalapítására 's virágzásba hozására esztendőnként egymást felváltva viselendik az intézet elnökségét, 's kizárólag a magyar természetűek megismertetésének 's nyereséges eladásának szentelik intézetjüket; megkivánván viszont, hogy a magyar egyesület is kizárólag a magyar-angol társaságnak adja által természetűt. 12) Az angol egyesület ezen szolgálattól nem a szokott 5%, hanem csak 2% provisiót, 2% del credere-t, 's 1% sensaliát köt ki magának. 13) Az intézet költségit Pesten a tagok viselik, jövedelmeik arányához képest. A londoni egyesület azonban kész itt is segédkezetek nyújtani a magy. egyesületnek, 's a szükséges épületek felállítására, 's általában az egész intézet megalapítására szükséges pénzt a legkedvezőbb feltételek alatt kölcsönzeni. Végre 14) Magyarhon kereskedési viszonyinak élénkítésére, e' hazában még mindig hiányzó gyárak 's manufaktúrák alapítására 's általában az előmenetel 's jóllet szükséges eszközeinek szaporítására kész az angol egyesület munkás részvétén kívül egy olly intézetet állítani fel, melly mindennek, ki biztos vagyont vagy kelendő portékát mutathat elő, 5 pCentre kölcsönzend. Ezek a felállítandó 's elláthatatlan hasznokat és gyümölcsöket igérő intézet alapvonásai. Az angol egyesület kész azonnal életbe és munkásságba lépni, mihelyt a Magyarhon polgárai elhatározott szándékjokat kijelentik, 's kész az egész intézet czélszerű elintézésére, a' tervek alapos kidolgozására 's az egyezkedések végbehajtására meghatalmazottját, munkás részvét nyilatkozása esetében, a' jövő medárdi vásárra Pestre küldeni. Felszólítatik tehát teljes bizodalommal minden, ki ezen nagyszerű 's egész honunkra gazdag áldást terjesztendő intézet fontosságát 's a világ leggazdagabb 's hatalmasb nemzetének szorosb egybeköttetési sok nemű hasznát méltatni, 's azt valóstani kívánja: hogy munkás részvétét előleg és aláírásával nyilatkoztatni méltóztassék. Ez aláírás nem kötelező, 's csak arra szolgál, hogy az intézet megalapítását illető előkészsületek a' közrészvét nyilváníttása által biztosítottassanak. Az egyesület nevében közli Kelemen Benjamin. (N. Tár.)

M. Ó v á r o t t: F. e. april 18kán Mosonyban nyilvános próbatét adatott a' pór kisdedek által az itteni előiskolában szerzett tanulmányaikból, a' hol is jelesen a' magyar nyelvtanban szerzett ismeretük minden jelenlét a' legnagyobb örömmel, 's esodálkozással töltött el; a' próbatét végével egy eredeti vigjátékot adtak, mellynek czimje: A' hű barát bajban, v. is a' haladatosság ünnepe, mellyet mesterileg vittek véghez e' pór gyermekcék. Ezen valódi nemzeti ünnepet a' lelkes Eisleitner Ján. buzgó hazafi fáradozásának, 's honszeretet szülte jeles iparkodásának köszönhetni. E' szerint idővel reménylhető, hogy a' nagyhirű Ország család honja is (habár lassan) megmagyarosul. F. hó 6kán itten tartatott közgyűlésben két jeles férfi választatott követnek: Sötér Ferenc főjegyző 's Zichy Hermann gr. — Itten igen sok eső esik, 's így széna sok teremhet. —

Eperjes mellett a' sóvári nagyobb sófőző-medenceze april 21kén földig égett.

G y a p j u á r. Majna-melletti frankfurti vásáron a' közép-kores gyapju (Mittel-Bastard) mázsája 80—85 fr.; finom-koresé (Feine-Bastard): 95—110 fr., erdélyi és oláhországié 68—70 fr. kelt pengőben. A' posztót igen gyéren 's rosz áron vették; a' pénz kevés volt, mert a' még akkor határozatlanságban függő belgiumi országos és pénzügyi viszonyok tetemes befolyással voltak e' pangásra vagy esökkenő árra.

Első löverseny a' bécsi új pályán, az ugynevezett mulatóház (Lusthaus) mellett szombaton, maj. 4kén, ekképen ment végbe:

1. Megnyitó-verseny 100 ar. díj. Tét: 15 ar. egyegy lóval 1 ang. mérföld. Olly lovakra, mellyek köz pályán sem díjat sem elegy- sem különversenyt még soha nem nyertek.

Lichtenstein Aloiz hg 3e. vil. pej ménje, apja Colwik, 80 fonttal	1.
Festetics Miklós gr. 3e. szürke ménje S. Michjel, ap. Hydra, an. Mizar, 71 fonttal	2.
Eszterházy Mihály gr. 4e. szürke kancz. Moss-Rjose, ap. Whitewall, an. Rosamonda, 88 ft.	3.
Nádasy Tamás gr. 4e. kancz. Miss Hetes, ap. Carthago, an. Starch, 88 font	4.
Széchenyi István gr. 3e. sárga kancz. Julietta, ap. Rowton, an. Prudish, 73 font	5.

2. Az ismét 3 évre megújított Biel-tétverseny. 60 ar. egyegy. 1 1/4 ang. mf.

Lichtenstein Ferenc hg 5e. vil. pej ménje Terno-seco, ap. Lottery, an. Puzzle, 109 font	1.
Hunyady Józ. gr. 4e. pej ménje Mazepa, ap. Murphy, 95 font	2.
Széchenyi István gr. 3e. sárga ménje Padishah, ap. Defence, an. Sentiment, 80 font	3.
Lichtenstein Aloiz hg 5e. sárga ménje Pat, ap. S. Patrick, an. Trotinda, 109 font	4.
Festetics Miklós gr. 4e. sárga kancz. Sonnambula, ap. Murphy, an. Governess, 97 1/2 font	5.

3. Különverseny. 1 1/4 ang. mf. 50 ar., fele bánat. Lichtenstein Aloiz hg. 4e. pej kanczája Peep, ap. Murphy, an. Little-Bopeep, 100 ft. — nyert Hunyady Józ. gr. 3e. pej kanczája (ap. Starch, an. Princess Jemima) ellen.

4. Elegyverseny. 3e. belföldi lovak közt. 60 ar. egyegy, fele bánat, 90 ft. 1 ang. mf.

Lichtenstein Aloiz hg nevezte Károlyi György grófnak 3e. sárga kancz. ap. Privateer, an. Lilac	1.
Széchenyi István gr. sárga m. Padishah	2.

Festetics Miklós gr. és Traun Xaver gr. bánatot fizettek. 5. Díj. 150 arany, belföldi kanczáktól ellett bármilly lóra. 2 ang. mf.

Hunyady József gr. 4e. m. Mazepa, 97 ft.	1.
Trauttmansdorf hg 5e. sg. kanczája Miss Craigie, ap. Privateer, an. Brugnoli, 102 ft.	2.

Eszterházy Mihály gr. 3e. fek. kancz. Marmelade, és 3e. pej kancz. Prima Donna — ugy szinte Festetics Mik. gr. 3e. m. Romeo, és 5e. p. k. Estrella visszahuzattak.

KÜLÖNFÉLE: Esztergom megyének m. aprilis 29dikén tartott közgyűlésében a' követek utasításnak megalapításánál, 23 pontban, kiténtetek a' ns megye RRdei, miként a' nemesi kartörvényileg kijelent magas állását törvényhozásba hatását a' közboldogság előmozdítására jótékonyul irányozni tudván, ezt ns keblü áldozatokkal is sikeresíteni törekednek. Igy a' Duma-szabályozásnak, a' Ludovicea-, vakok- 's kerületenkint felállítandó javító-intézeteknek országos segedelemből létesítését, az országgyűlési költségeknek most ismét e' nemesi kar által szabad ajánlaskép viselését, a' belkereskedés élénkítéséért, a' vállalkozás utján létesítendő vasutakon felül, a' többi országutaknak úgy, a' mint országgyűlésileg szükségeseknek ismertetve kijelendők lesznek, az adózó népnek ezzel összekapcsolat terhei illő mérséklési 's kímélési figyelembe vételével, késztetését, a' váltó-bíroságok felállítását, a' felség sértési és hütlenségi eseteknek egybevonottan nyilvánosan kijelölését, 's más egyebet követeknek eszközölésül kitévén, általánfogva, a' fejdelemnek az alkotmányhoz és törvények teljesítéséhez lélekisméretes ragaszkodásában helyezett őszinte bizodalomuktól 's a' törvényalkotásra megbízott követeknek e' körben a' kölcsönös értekezéssel 's meggyőződéssel kifejtett czélszerű eredmények szabályul alapítására tulajdonított közrehatásától reménylhető alkotmány és szükségszerű törvények létrehozata iránti ohajtasuktól 's gondos belátasuktól vezéreltetve, érett megfontolással adott megbízással utasíták el a' közboldogság-eszközlésre követeket. — E' közgyűlésben juta köztudomásra, hogy az ország hg-primásának örökös főispáni székébe ünnepélyes iktatása majus 27kén és 28kán székelyi Majláth György ország bírāja, mint kir. biztos ur, által fog véghez vitetni. — Esztergom város Pinke Ist. kapitányt és tanácsbeli választá követül. H-k. „Nagy-Becskerek, apr. 20 elegy ajku 's hitű, m. városunk, V. Ferdinánd királyunk születésnapján, magát a' felség iránti hódolatban kiténtető, keleti pazar fényü kivilágításával, melly minden nézőt elbájolt. Tizenkét győzelmi kapu, mint megannyi tűzoszlop, esillogott a' városi piactéren. A' polgárok ablaki, (mintegy tizezer) összesen száz ötvenöt ezer viaszgyertya tűzében úsztak. Néhol az emeletes házak kürtőin is, dísztűz vala látható. Legméltóbbak említésre négy templomink tornyai, a' két lánczhid, Béga csatorna partjai, a' város és megye háza. Amyi pénz égett el e' királyi este, hogy az még Pest-Buda dús lakosinak sem válhatnak szegényökre! Másnap isteni tisztelet tartaték latin, görög, szerb, tót, magyar és zsidó nyelven. 600 polgár, 80 rendes katona és 90 hajdú puskái, 30 nehéz mozsár, 's magányosok löszerei, képzelhetni, mily rengést okozhattak. A' városi tanács biztosa dús lakomát adta, mellynek kezdetét huszonöt, azon szakát pedig, hol a' billikomos éljenek harsogtak, ötven dördülő álgyúrobaj hirdeté. A' város piactéren három roppant ökör, ölnyi nyársakon forgott, a' fölsereglett népet,

mellynek fölládoztattak, örömtombolásra gyulasztván. Ehez járult közcsapra vert hatvan akós hordó, mellynek tíz éves nektára a köz lelkesedést még inkább nevelé. Mind e' mellett is, semmi kellemetlenség sem zavará e' nap díszét. Az izraelitaság a megyei 210 számra menő rabokat vendéglette meg. — Vasmegeye azon hasznos intézkedése, mellyel köztanácskozásiban a népnevelést sürgeti, foganattal sikerül. Vasvár városban ugyanis april 16kán a százat jóval meghaladó iskolabeli fi, és leánygyermek próbatételén örömmézzel lehet meggyőződni, hogy csak illy uton 's móddal készíthetnek az oltár és tróához tántoríthatatlan hívségű tagok, a hazának pedig jobblétét törekvéssel elősegíteni készülő keblű polgárok. De mivel a' legszentebb intézkedés is üdvös hatásu csak ugy lehet, ha végrehajtatik; ez érdemben nem hallgathatni el meggyenk első al-ispánja koltai Vidos József ur gondosságát, ki díszes tiszt-köre pontos teljesítésével mindennek mindene akarván lenni, személyes megjelentével ösztönzi az oktatókat és tanulókat. Itt Vasvárott is járásbeli alszolgabíránk Herovics János és több ur társaságában az iskolát megtekintvén 's ott huzamost maradván majd fejenként kikérdezte a' kisdedeket 's nyájás bölcseséggel serkenteté a' tanítókat 's tanulókat az erköles és tudományok ösvényén előhaladásra. Hazafi kötelességből e' mostani próbatélen is jelen volt több egyházi, és világi ur. A' próbatét tárgyai hittudomány; egyházi szertartások magyarázata, hazánk polgári állapotja; földleírás; természettudomány, magyar nyelv szabályai; egészség-tudomány; számvetés, egyházi polgári 's katonai osztálybeli emberek egymás iránt viszonyos kötelességei voltak. Meglepő vala ezekből több tudományra illesztett párbeszédje néhány növendéknek, mi által meg volt az egész hallgatóság mélyen illetődve, 's örömkönyök ragyogtak a' jelenvolt szülék szeméiken. Laky János tisz. kanonok 's esperes magasztaló szavakkal nyilvánítja megelégtelést mindnyájok résziről 's hallgatók és szülék egy akarattal Berkes Márton hitszónok urat halmozák el dicsérettel, hálával, hogy e' szép előmenetnek fáradhatlan szorgalmával ő volt eszközlője.

Amerika

(A' peruiak győzelmé a' chiliiek felett.) Limai hírek dec. 24eig terjednek; szerintük Santacruz Limát kardesapás nélkül foglaltá el; eldöntő csatára várnak a' két ellenséges sereg között 's a' chiliieknek végső romlást jósolnak. Magányos levelek szerint már történt is csata a' peruiak 's chiliiek között; Moran tábornok az utóbbiakat tönkre veré, eleini szert 's tömérdek foglyot ejtve hatalmába. Dec. 29kén Santacruz tetemes erő kíséretében Limába szándéklott nyomulni, a' chiliieket az országból kiűzendő. Két perui kalózhajó egy chilii fregátot elfoga 's Callaoban megégeté; hasonló sorsot jövendőnek a' többi chilii hajónak is.

Portugália

(A' ministerségi zavarok nem akarnak véget érni. A' guerillák folyvást csatákat vesztenek.) Lissabon, april 15én: A' ministerségi zavar még folyvást tart; 5 tanácsost és 9 követet bizott meg a' felső ministerség-alakításra e' napokban, hogy dolgozzák ki a' leendő ministerség programját (elvrájl), melly sinórmértékül szolgálja a' kormányzatnál; még nem tudatik, mit szült munkálkodásuk. Azon vélemény, miszerint a' királyné Sa da Bandeira 's Carvalho Manoel meg szeretné tartani, 's más részről a' kamarákat néhány hónapra elhalasztani, napra napra több hitelt nyer, mit a' kereskedőség 's tőkepenzések annyivalis inkább kívánnak, mert minden változástul iszonyodnak. A' főváros teljes nyugalmat élvez, minek a' többi város is örvendezhet; a' nép megelégtelni látszik; a' tavali év igen jó termésű volt 's a' földész termékeit jó áron adá el, az idén is hasonlót reménylenek. April 11dikén Monte de Parreiránál 30 guerillát zaklattak szét a' kormányi csapatok, 12dikén pedig Benevillánál 15öt 's egyuttal 25 lovat ejtének zsákmányul. Hivatalos tudósítás szerint Algarbiában 30 főnyi guerilla csapat veszte csatát 's közülök 19 holtan haretéren maradt. Das Antas gróf 's Terceira hg kitűnő figyelemmel viseltetnek Cordova tábornok iránt. Fayal marq. Palmella legidősb fiát naponként várják Franciaországból, hogy azonnal kéznél legyen, mint vőlegény, ha Sampayo kisassz., a' dus örökösű, 12ik évét meghaladja. —

Spanyolország

(Espartero folyvást munkátlan. Harezteri hírek.) Bayonnei april 23-diki hírek szerint Espartero sergci egy részével april 15ikén Nestosúig haladott, két mérföldnyire délre Ranales felé. Minden oldalról feszülve várták a' történézőket, de Esparterora nem számolhatni. Palillos rablóji folyvást zsarolják a' manchai lakosságot; azon kegyetlenség, melly szerint a' foglyokat leöldösik a' carlospártiak, még most sem szűnt meg egészen. Több helyen elevenen sütek meg a' szerencsétleneket, 's eledelel hagják a' farkasoknak. 'S mégis azt hírlik a' trónkövetelő emberei, hogy ők az igaz vallás ótalmazóji. Carlos a' szándéklott titkos tanácsot már létesíté, 's vagy személyesen vezérli a' tanácskozást, vagy pedig Czirill atya által eszközölteti azt. Ez által egészen Maroto kezébe jut az ügyek vezérlete, míg jó lábon áll az említett püspökkel. Van Halen lemondását elfogadá a' kormány, 's Noguera tábornokot nevezé ki a' központi hadsereg parancsnokaul. Van Halen sem tudott tehát Cabrera ellenében boldogulni, 's már most minden gondját arra leend kénytelen fordítani a' madridi kormány, hogy Alsó-Aragoniában ismét tulnyomó állapotba helyezze hadi erejét.

(Cabrera csapatának dulogási. Van Halen hadi törvényszék elibe idéztetik. Vádak Espartero ellen.) Van Halen gyalázatos visszavonulta következményi már jelentkeznek. Cabrera villángyorsan tudá használni az olly megfoghatlan gondatlansággal kimutatott rést, 's három ezer harezosít azonnal Guadalaxara tartományra rohantatá. April 17ike óta már az Alcolea del pinari erősség közelében ötledeznak a' carlosiak Guadalaxara és Calatayud közt, 's a' gyöngé őrség bajosan fog illy nagy erőnek

sükerrel ellenállhatni. A' Saragossa 's Madrid közti postai közlekedés megszűnt. Cifuenteben april 18án 25 carlospárti lovas jelent meg, 's kötözve hurczolá magával az ottani alcadet. A' brichuegai vagyonosb lakosok Guadalaxarába menekvének, 's igen félhető, miszerint a' visszamaradt nagy számú kenyértelen 's dologtalan szegénység, inségtülkényszerítette, a' carlosiak sorait fogja szaporítani. Van Halen további mozgalmiról a' posták kimaradta miatt semmi bizonyost nem tudnak Madridban; ha azonban Aragoniát elhagyná 's Guadalaxara tartomány segítségire sietne, ugy Cabrera dühének minden ótalom nélkül maradna kitétetve Teruel, Alcaniz, Caspel vagy Daroca. Még azt sem tudják a' fővárosban, hogy a' központi hadsereg vezérletét Van Halen lemondása után tulajdonkép ki fogadá el. Amor tábornokot illetve volna ugyanrang szerint a' főparancsnokság, de ez Ayerbe tábornoknak engedé azt át, mivel az iránt nagyobb bizalommal viseltetnek Aragonia lakosi. Madrid közelében ujonezokon kívül semmi katonaság nem találtatik, ezeket pedig nem küldhetni ellenség elibe. Mancha tartomány sokkal elárasztvább most a' trónkövetelő rablócsapatától, mint valaha, 's ezek olly kegyetlenségeket követnek el, mik elől borzadva fordul el az emberiség. Az utazókat már nagy váltságdíjért sem boesátják szabadon a' carlosiak 's Palillos legiszonyubb kinok közt végezteti ki azokat. Fuente del Fresno mellett 19 fuvarost, miután 6 ezer piaszter érkezék váltságdíjúl érettük, dzsidás lovasok által szuratott agyon, fegyverjáték gyanánt. A' nemzetőrségből hatalmába kerülő minden foglyot elevenen szokott megégettetni Palillos. Ezek olly tett-dolgok, mikkel napról napra telék a' spanyol lapok. April 8kán Choclan carlosi haranjavezér a' Madridból Andaluziába indult gyorskocsit megégeté, 's az azt kísérő 8 alkotmányos katonát agyon löveté. Azügyek illy helyzetnél a' pénzügyminister minden felelősséget a' hadministerre 's még inkább Esparterora törekszik hárítani. Pita, el Castellano "ezimű zsoldos lapja egyenesen árulásról vádolja az alkotmányos fővezért, 's vádját azon állítással erősíti, miszerint Espartero éjenként egyetlen segéd kíséretében szokta elhagyogatni a' tábornok 's titkos tanácskozást tart a' haza ellenségével. Amnyi csakugyan bizonyos, hogy Villarcayoban 30ezer ember van összehoztatva, 's mindennemű élelmi, hadi és ostromszer tömérdek bőséggel fölhalmozva, 's még sem történik semmi. noha Ranales és Guriezo erősségek elfoglalattását már hosszab idő óta igéré Espartero, mit Balmaseda megrohanása fogott volna követni, mellyet Espartero mult évben önként hagyott vala el, mivel állítása szerint őrizetet sem érdemlett e' hely. April 14kén Pancorvoba helyezé át főhadiszállását Espartero, hol 3 millió real várakozott a' hadsereg, melly mennyiséget azonnal kiosztatá a' fővezér. Apr. 19kén titkos tanácsot tartának a' ministerek, mellyben, elrémülve az őket terhelő iszonyu felelősség miatt, a' fölfüggesztett cortes ismétli összehívatasául tanakodtak; a' pénzügyminister mindazáltal, jól tudván, hogy ez mulhatlanul megbukását eszközendé, oda nyilatkozék, miszerint czélszerűbb a' cortes egészen fölosztatni 's új választásokban keresni menekvést. Jól értesültek véleménye szerint azonban Alaix tábornoknak alkalmasint sikerülend Pitát kiszorítani a' ministerségből. Alcolea erősséget elfoglalák a' carlosiak, 's onnan azonnal Medina Celi ostromára indulának. Egyébiránt Van Halen gyalázatos visszavonulta Segura elől, melly annyi zavarnak lett oka, olly nagy mértékben izgató föl a' nyilvános roszalást, hogy a' kormány végre csakugyan engedni volt kénytelen a' közkívánatnak, 's a' kormányzó királyné rendelést boesáta közre, mellyben Van Halent a' központi hadsereg fővezérségétül, 's Aragonia és Valencia tartományok főkapitányságától megfosztván, haditörvényszéket parancsol föllálltatni a' segurai események szigoru megvizsgáltatásaul. Egyszersmind parancsolá a' kormány a' most Badajozban tartózkodó Noguera tábornoknak, hogy ideiglen Van Halen főnebbi hivatalát vállalja föl. E' kinevezés annál különösbnek tetszik, mivel Noguera nem rég gyöngékedő egészsége miatt a' manchai parancsnokságot tevé le, 's egyébiránt is sehol nem mutatott kiténő katonai ügyességet. Talán csak azért történt ez; mivel Noguera agyon löveté Cabrera edes anyját, 's így már most két egymást személyesen gyűlölő vezér álland egymás ellenében harezsikon. Saragossában esupán azal kerülheték el a' kitéréssel fenyegető zendülést, hogy a' kormányzó egyesülve a' néppel föllírást intéze a' királynéhoz Van Halen szigoru megbüntettetése iránt. —

Anglia

(Melbourne nyilatkozata a' porta és Mehemed Ali villongása ügyében. Elegg.) Az april 25iki felsőházi ülésben a' porta és M. Ali közti villongást hozá szőnyegre Brougham. „Azon ns viscount, így szólá Brougham, ki ő fölsége kormányát vezérli, korább alkalomkor nyilvánítá, miszerint Anglia politikájának főczélja szigoru semleget tartani ön a' porta és Mehemed Ali ellenében 's ha lehetséges, háboríttatlan békét eszközölni az említett két hatalom közt. Nem rég mindazáltal egyenesen Alexandriából azon hírt kapám, miszerint bizonyos angol hadtisztok török szolgálatba léptek; Mehemed Ali 's ministersége pedig igen hajlók részünkről semlegsértésnek tekinteni ez eseményt.“ Melbourne: „Való, hogy néhány angol tengerésztsit csakugyan török szolgálatba lépett, 's Konstantinápolyban tartózkodik jelenleg, ebben mindazáltal koránsem láthatom megszegteté azon semlegnek, mellyet ő föls. kormányja csakugyan ezentul is megtartani akar a' porta és Mehemed Ali között. (Halljuk!) A' konstantinápolyi britt követ nemrég határozott utasításokat kapott, más országok követéivel egyértelműleg, mindent elkövetni békefontartásra Mehemed Ali és a' magas porta között.“ (Halljuk!) Brougham l. igen kielégítőnek találta ns barátja e' nyilatkozatát. — Pelican 18 álgys hadi hajó négy évi távollét után april elején visszaérkezék a' nyugotafrikai partvidékről Angliába; állomásán 3 hajót fogott el, melly a' rabszolgakereskedés gyalázatos mesterségét üző, 's 800 feketét szabadíta meg az örök szol-

gaság iszonyu kínaitól. — April 24ikén fényes estélyt adott Lansdowne marq., melyet a' királyné személyes jelenlétével díszesíté, Kent hgnó és Hastings Flóra kíséretében; mi kétségtelenül Lizonyítja, hogy a' fiatal királyné már egészen kibékült édesanyjával. Az estély rendkívül pompás volt, 's majd 400 vendég díszesíté azt Anglia legragyogóbb családjából.

F r a n c z i a o r s z á g .

(Állandó minsterség még mindeddig sem létesült.) April 26ki parisi lapok különböző 's egymással ellenkező minsterség-módosítási híreket közlenek. A' Courrier français szerint csupán Vivien és Sauzet urakat szándék a' doctrinairekhez huzni az új minsterségbe, 's Passy és Dufaure többé már semmit nem reménylhetnek. Ez állításban a' Messenger is meg egyezik. Guizot határozottan nyilatkozott e' módosítási terv ellen, 's minden tekintetben erős minsterséget tanácsla szerkesztetni. A' Temps ellenben azt állítja, miszerint Soult tábornagy végre mégis átengedni szándékozik Thiersnek a' külügyi tárczát; most azonban Thiers vonakodik azt elfogadni. A' többi lap vagy egészen mélyen hallgat e' tárgyról, vagy pedig pusztán alaptalan vélemények fölött okoskodik. April 26kán a' királynál volt Molé gr., a' Temps és Courrier szerint komoly figyelemzés végett az ügyek mostani veszélyes helyzetére. Délután 1 órakor Soult tábornagyért küldött a' király, 's Molé, mint mondják, balközépi minsterséget ajánla legezészerűbbnek. Minde' sok készületnek azonban még semmi eldöntő következménye nincsen. Jól értesültek véleménye közönségesen azon állításban öszpontosul, miszerint az udvar minden esetre bevárni szándékozik május elsejét (Lajos Fülöp névnapját), hogy aztán az akkor nyilatkozandó népvéleményi értelemben intézhesse szükséges lépésit. A' nemzeti őrség fölött nem fog ezuttal szemlét tartani a' király. Egyébiránt az udvar általános terve oda látszik célozni, hogy a' kamrát, sajtót és közönséget a' hosszas késkedéssel tökéletesen kifárasztva, miből azon hasznot gondolja reménylhetni, miszerint a' mostani gyűlés alatt eltűrendi a' nemzet az ideigl. minsterséget, 's a' kamra már csak azért is megajánlandja a' költségvetést, hogy a' nyári hőség bekövetkezése előtt falura vonulhasson. Ellenkező oldalról azonban azt kezdik rebesgetni, mikép a' kamra hihetőleg egy fillért sem fog az ideigl. minsterség alatt megajánlani, különösen pedig a' titkos költség-rovatról hallani sem akar. April 25én Persilt hosszú czikkkel küldék a' jour. des Débats szerkesztőségéhez a' doctrinairek, mellyben zászlóul a' szeptemberi törvényeket 's minden javítási visszautasítást tüzenek ki vezérelvül; az eskütszék mindazáltal ugyanazon pillanatban szabadnak 's büntetlennek itél egy lapszerkesztőt, kire a' szeptemberi törvény egész súlyát volt szándék alkalmazni. Ebből világosan kitűnik, hová nyilatkozik tulajdonképen a' nép valódi érzelme, 's ezt méltányolni lesz kénytelen a' korona, ha el kívánja találni a' legjobb utat, mellyen biztosan haladhat. April 25ikén adá első estélyét az új kamraelnök, mellyen minden politikai és diplomatai nevezetesség jelen volt. A' Charivari igen kinézetlenül lép föl Thiers ellen, 's következőnek mondja külügyi kormánytervét: 1) Különösen megjegyezzük, hogy Spanyolországra nézve közbenjárulhatnánk, ha akarnánk; de mi azt épen olly kevéssé akarjuk tenni, mint april 15ike (értvén a' volt minsterséget.) 2) Mélyen fogunk sohajtani a' belga kérdés eldöntetésén; de változtatás nélkül hagyandjuk april 15ikének határozatát. 3) Éljen a' király! — Dupin, Soult, Passy, 's a' t. ugyanezt akarák. Belpolitikára nézve Dupin terve ez volt: 1) Semmi visszahatás az april 15dikétől kinevezett tisztviselőkre. 2) Értelmi tehetség fog főtekintetül szolgálni tisztviselők választásánál, épen úgy, mikép april 15dike eszközé. 3) A' szeptemberi törvényeket főtartjuk, mikép azt april 15dike tevé. 4) A' kamatváltoztatást elhalasztjuk, úgy, mint april 15ike. A' kormányzat menete az apr. 15keé leend. 6) Éljen a' király. A' többinek kormányterve egészen ehhez hasonló. —

(Új minsterség, melly még összeállása előtt eloszlott.) April 29-ikén délfelé minden pillanatban várak a' Moniteur rendkívüli toldalékát új 's állandó minsterség névsorával, melly következő férfiakat volt magában foglalandó: Dupin, minsterelnök és peccstör; Thiers, külminister; Pelet de la Lozère, belminister; Maison tábornagy, hadminister; Duperré, tengerészeti; Passy pénzügyi; Sauzet, nyilvános oktatási; Dufaure nyilvános munkái és Vivien kereskedési. Ez alakítást mindenki bizonyosnak gondolá; de a' végtanácskozás alatt minden ujra fölbomlott, 's ezuttal, Dupin használatát föloszló elemül. Az ingerültséget rendkívül növeszté a' közremény ez ujjab meghiusítása. A' nyilvános papírok tetemesül csökkentek.

O l a s z o r s z á g .

(A' római szentszék válasza a' porosz kabinethez a' vegyes házasság ügyében.) (Vége.) E' közben a' bibornok-minister maj. 12ki jegyzékében, melly válaszul szolgált a' porosz követ april 24iki, kölni érseket illető, iratára, tudatá, miszerint mennélnagyobb bizalma van a' szentatyának jogához, annál mélyebb fájdalommal vevé a' porosz fölségnek azon határozatát, miszerint a' kölni érseket vissza nem bocsátandja megycéjébe; a' szentatyá e' határozatban nemcsak meg nem egyezék, sőt ünnepélyesen ellenszólalkozott ismételve az érsek letartóztatása miatt 's annak szabadon bocsátatását és székebe visszahelyeztetését kívánta 's valamint a' szentatyá föl nem tehető igazságos fejdelemről, hogy egy írpapot csak azért vitessen el fegyveres erővel székeből, mert lelkiismerete szabályait pontosan követé 's tisztségének hűn megfelelt, hasonlag reménylé, hogy a' porosz kormány a' dologról bővebben értesülve 's felvilágulva, sietend szeretett megycéjének főpásztorát visszaadni 's ezen bizalmát a' szentatyá ki is jelenté a' kölni káptalanhoz írt levelében. — A' bibornok jun. 15ikén a' pápa nevében nyilvánítá a' porosz ügyviselőnek, miszerint az april 29iki jegyzék új okot szolgáltat aggságra 's fájdalomra, a' porosz kormány azon

határozata miatt, melly a' szentszék és kölni káptalan között minden közlekedést szorosan tilt közbenjárulása nélkül; hogy a' szentatyá ebben legkevésbbé sem egyezhetik meg, sőt meghagyá bibornokministerének ez ellen ünnepélyesen kikelni, mert e' határozat által az egyház feje 's hívei között megszünnék a' szabad közlekedés, a' vallást illetőleg. E' jegyzékben mellyet Buch porosz ügyviselő megküldé udvarának, a' bibornokminister fejtegeté, hogy a' kath. egyháznak isteni alkotmányánál fogva örökre egynek kell maradni, tanjainak ugyan egynek, valamint kormányának is. Itt kiterjeszkedik a' minister a' kath. egyházi egység megmutatására. — Azon két porosz kabinet rendelmény következtiben, miszerint az egyik azon lelkészeket megfenyítetni parancsolja, kik Dunin érsek körlevelét a' nép között terjesztgetik, másik pedig a' felebb említett, a' szentszék 's kölni érsek közti közlekedést eltiltó határozat fogantatását erős rendszabályokkal veszi czélul 's a' határozat áthágóji ellen szigorú fenyítéket rendel; e' két rendelmény következtében azonnal jegyzékbe bocsátá a' bibornokminister a' porosz ügyviselőhöz: vajjon azon rendelmények, mellyek hírlapokban jelentek meg, a' porosz kormány határozatai é? Az ügyviselő, e' dologról nem levén értesülve, jul. 2iki válaszában bizonyost nem mondhatta; ez alkalommal azonban a' porosz ügyviselő a' bibornokkal egy kabinet rendelet másolatát közlé, mellyben azon rendszabályok adatnak elő, mellyek „a' külföldi egyházfőnököktől“ származó tettek gátolására szolgálnak; az egyházfőnökök alatt itt hihetőleg a' pápa 's helyettesi értetnek. — Mivel a' porosz ügyviselő említett két kabinet rendelet valóságáról bizonyost nem mondhatta, biztosabb forráshoz kelle a' szentatyának fordulni. Julius II. diki jegyzékében legmélyebb fájdalommal jelenté ki e' szerint a' szentatyá Buch banak, a' két rendelet ellen megújtván ünnepélyes ellenszólalkozását. Valóban semmi sem indíthatá a' porosz kormányt a' kath. vallás sérelméül a' szentszék meggyaláztatásával illy rendelet hozatalára, Spinelli esete sem adhatott erre alkalmat, mert az april 8iki pápai irat világosan tudatá a' porosz kabinettel: „miszerint Spinelli körlevele nem a' szentszékétől származék, sőt arra meg sem volt ettől bízva.“ Erre nem sokára a' szentatyá tudomására jutott azon jun. 25iki ministeri körlevél, melly a' poseni 's gneseni érsek vegyes házasságot illető rendszabályt megsemmíté. — A' porosz kormány a' helyett, hogy fölhagyva áelveivel a' szentszék ellenszólalkozását tekintetbe vevé, még határozottabban kelt ki az egyház szabadsága ellen 's a' kath. vallás gyakorlatát tartományiban mindinkább korlátozza. Aug. 8iki jegyzékben a' porosz ügyviselő kormánya nevében nyilvánítá, miszerint a' porosz kabinet elvek vitájába nem szándékozik bocsátkozni, ő csak a' gyakorlat megtartását sürgeti, melly szerint a' szentszék 's kath. lelkészek közti közlekedés a' porosz tartományokban mindig a' kir. minsterség közbenjárultával történ; miszerint a' porosz udvar igen csudálkozik a' szentatyá ellenszólalkozási miatt 's mindig tartózkodék az elvek vitakozásába bocsátkozni, mert a' bibornokminister elvei egészen ellenkezők a' porosz törvényhozás rendelményivel 's e' pontra nézve a' tartományokban egyformaságot nem reménylhetni 's hogy a' porosz kormány, hűn maradván a' polgári törvényhez, állandón kinyilatkoztatja, miszerint a' szentszék 's kath. papság közti közlekedést egyedül csak minstersége közbenjárultával engedi meg 's az illető hatóságoknak ez iránt kiadá a' szükséges rendszabályokat; 's hogy a' porosz kormány reményli, miszerint sükerülend fíradozása a' szentszéknel a' kérdéses gyakorlat elleni tett elhárítására. A' szentatyá, kinek e' jegyzék azonnal elküldeték, élénk fájdalommal tapasztalá, hogy midőn a' porosz kormány elvek vitatásába bocsátkozni nem akar 's nem fog, akkor saját elveit tolja a' szentszékre 's mintegy kénytetni látszik őt azon valódi elvek elhagyására, mellyek fenntartása apostoli tiszte. Ismét kénytelen megújítani ellenszólalkozását a' porosz kormány ellen 's annál inkább, ne hogy hallgatásait a' porosz udvar megegyezésre magyarázza, mi a' kath. egyház örökös elveivel homlok-egyenest ellenkezik. Mire a' bibornokminister jegyzékét írte a' porosz ügyviselőhöz a' jun. 15diki jegyzékben foglalt okokkal megújítva ellenszólalkozását mindazon akadály ellen, melly a' porosz kormány részirül a' szentszék 's katolikus papság közti szabad közlekedést gátolja. Mivel azonban az egyház fejének annyi sok 's méltó előterjesztései fogant nélkül maradtak a' porosz kormány egyedüli vétke miatt, lélekisméretében lekötözöttnek érte magát a' szentatyá a' világ előtt bánásmódja igazolásul tette előadására; e' kötelességnek megfelelőleg eleget tón az 1838 sept. 13iki consistoriumban tartott beszéde, mellyben azon reményt fejezté ki, mit most is hiszen, miszerint „a' porosz király magas elméje következtében igazságosb utra térend a' kath. vallás iránt, megengedi neki a' törvényeivel élést és szabadságát fogja védeni.“ Ezen pápai beszéd, bármily szelid 's békes hangon volt is mondva, a' berlini kabinet részirül keserű sérelmek tárgyul szolgált, mit a' dec. 31ki nyilatkozvány 's emlékiratban köztudomásra hozott. Ha azonban a' tettdolgok olly igazak, mint felebb előadtak, ha legkisebb részben sem tagadhatók, akkor bátran az elfogulatlan és független olvasó ítéletére bízhatjuk: vajjon a' porosz kormány sérelmei igazságosak é? A' státustitoknokságból april 11kén 1839. —

T ö r ö k o r s z á g .

A' marseillei Sémaphore Konstantinápolyból mart. 27rül így ír: „Az ázsiai seregnek változások történnek; Hatiz basa, e' sereg szeraszkerje, kinek rablási ösztöne 's tulzott szigorúsága olly sok kurdot elidegeníte a' portától, midőn lágyabb eszközökkel könnyen meg lehetett volna őket hódítani, Koniah parancsnokává neveztetik ki, Emin basa pedig, a' drinápolyi kormányzó, a' diarbeki fíhadiszálláson pótolandja őt ki; Emin b. derék hadvezér 's az európai hadtudományról meglehetősen fogalma van.